

naar man tager Hensyn til de Mængder, der findes ved ethvert af disse Fængsler. Det vilde være saa stort et Arbejde at opføre et saadant Fængsel i næste Aar, at det vistnok vilde overstige det Arbejde, der i Lovudkastet er foreslaaet at skulle udføres i næste Aar, og idet Udvalgets Fleertal altsaa gaaer ud fra, at man i næste Aar nærmest skulde tænke paa Dpførelsen af dette Fængsel i Viborg, saa tør man paastaae, at Opgaven da er saa stor, at der sandsynligvis ikke vilde kunne realiseres noget andet Arbejde af større Udstrækning. Der vil være saa Meget at gøre for de Kræfter, der kunne skaffes tilveie for næste Aar, isald man vil opføre dette nye Fængsel i Viborg, at man i denne Henseende ikke kommer i Forlegenhed, men vil have fuldkommen nok at bestille. Der er reist den Indvendning imod at tage Sagen paa denne Maade, at Dpførelsen af Dvindesfængslet paa Christianshavn da vilde blive udsat, og at det vilde være dyrere at bygge paa denne Maade, end isald der, saaledes som i Lovforslaget er foreslaaet, strax bevilges den hele Sum til disse Fængsler, der da kunde sættes i Arbejde paa den Maade, Administrationen nærmere maatte ansee for ønskelig. Jeg kan ikke være enig i den Anskuelse, at det skulde være dyrere; det kunde vel blive dyrere derved, at der var billige Kræfter tilstede, som kunde bringes til Anvendelse i større Udstrækning, end Tilfældet vilde blive, naar man begynder alene med Fængslet i Viborg, og Indvendningens Mening maa vel være, at der skal kunne udføres saameget Arbejde i Fængslerne ved Hjælp af Fangerne selv, at det gaaer udover det Ouantum, der behøves til Fængslet i Viborg. Det er vanskeligt at føre noget bestemt Beviis for denne eller den modsatte Anskuelse; men jeg anseer det som sikkert, at Dpførelsen til næste Aar af Fængslet i Viborg, der er beregnet at skulle koste 130,000 Rd., i hvilken Sum der ikke er taget Hensyn til Besparelsen ved at endeel af Arbejdet bliver udført af Fangerne, vil udkræve saameget Arbejde, at om alle de Fanger, der kunne udføre Bygningsarbejde, sættes i Virksomhed derved, vilde de dog kun kunne udføre en Deel af de Arbejder af den Art, der overhovedet kunne være Gjenstand for Fangernes Virksomhed. Smederarbejde, Smede-

arbejde og forskjellige andre Arbejder, hvortil der kunde bruges Fanger, ere her tilstede i saa stor Mængde, at det ikke kan forudsættes, at de dertil fornødne Værksteder eller tillærte Arbejdere findes i Fængslerne. Vil man kaste et Blik paa Smederarbejdet, som fornemmelig kan være Gjenstand for Fangernes Virksomhed, da er det af en saa stor Udstrækning, at Arbejdslønnen derved vil andrage omtrent 4000 Rd., og jeg er, ved at have gjort en løs Beregning derover, overbevist om, at 10 duelige Smedersvende vilde kunne arbejde rask i 1½ Aarstid for at skaffe alt til Fængselsbygningen i Viborg nødvendigt Smederarbejde tilveie, og jeg tvivler om, at Fængslerne i det Hele indeholde Kræfter til at udføre Smederarbejde til et større Beløb end 10 frie, duelige Smedersvendenes Arbejde. Smedearbejdet er begrændset paa en anden Maade, idet man lettere kan gøre flere forskellige Num til Smederværksteder end til Smedeværksteder, saa at Smedearbejdet herved indskrænkes, forsaavidt det skal kunne udføres i Fængslerne. Naar dette er Forholdet, vinder man Intet ved paa engang at functionere Dpførelsen af disse forskjellige Bygninger, da man kun derved faaer mere Arbejde til at udføres af Fanger, end de kunne udføre. Man vil ikke have Værkstedsligheder nok i Fængslerne; Fængslerne i Horsens og Viborg kjender jeg ikke nærmere, og jeg veed saaledes ikke, om Nummet der vil tilstede en saadan udstrakt Haandværsarbejden af Fangerne, men det er ganske sikkert, at Fængslet paa Christianshavn, som jeg kjender nøiere, paa ingen mulig Maade egner sig til i større Udstrækning at udføre saadanne Bygningsarbejder, men selv om dette var Tilfældet, maatte man dog have tillærte Fanger, da man jo ikke kan bruge Folk, der f. Ex. kun have Færdighed i Vævning, til at udføre Bygningsarbejde. Da det saaledes ikke er Tilfældet, at man kan faae Arbejde udført af Fanger i større Udstrækning, end det er nødvendigt til Fængslet i Viborg, forekommer det mig, at den Indvendning nu kun at bevilge Midler til det ene Fængsel vilde fordyre Arbejdet i det Hele, maa falde bort, og det kan derfor ikke siges, at der vil kunne bygges for en billigere Priis, isald man bevilger alle Pengene